

Σενάριο Διδασκαλίας για τον Ερωτόκριτο του Βιτσέντζου Κορνάρου

Ακολουθεί ένα σενάριο διδασκαλίας για τον «Ερωτόκριτο» του Βιτσέντζου Κορνάρου, δομημένο σύμφωνα με τα πρότυπα των **Νέων Προγραμμάτων Σπουδών** και τη μεθοδολογία που παρουσιάζεται στις πηγές σας.

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

- **Τίτλος:** «Ερωτόκριτος: Η δύναμη της αγάπης και της ανδρείας στη διαδρομή του χρόνου».
- **Δημιουργός:** [Όνομα Εκπαιδευτικού]
- **Βαθμίδα – Τάξη:** Γ΄ Γυμνασίου.
- **Διδακτικές ώρες:** 2 διδακτικές ώρες.
- **Θεματικό πεδίο:** Νεοελληνική Λογοτεχνία.
- **Θεματική Ενότητα:** Αυτογνωσία (Άξονας: Η μνήμη και ο χρόνος – η ευθύνη του ανθρώπου) ή Κοινωνική Ζωή.
- **Προτεινόμενες διεπιστημονικές συγκλίσεις:** Λογοτεχνία, Εικαστικά, Μουσική, Ψηφιακός γραμματισμός.
- **Προϋποθέσεις μάθησης:**
 - ο **Γνωστικές:** Οι μαθητές/-τριες αναγνωρίζουν βασικά αφηγηματικά στοιχεία και είναι εξοικειωμένοι με τον ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο από το δημοτικό τραγούδι.
 - ο **Συναισθηματικές:** Ικανότητα ταύτισης με συνομήλικους ήρωες και ευαισθησία σε ζητήματα κοινωνικών εμποδίων.
 - ο **Ψηφιακές:** Βασικές δεξιότητες χρήσης συνεργατικών εργαλείων (Padlet, Canva).

2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

2.1. Σκοπός: Η προσέγγιση του κορυφαίου έργου της Κρητικής Αναγέννησης μέσα από τη διακαλλιτεχνική οπτική, η κατανόηση των αξιών της πίστης και της ανδρείας, και η δημιουργική απόκριση των μαθητών/-τριών.

2.2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- **Γνώσεις:** Να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά της έμμετρης μυθιστορίας, της κρητικής διαλέκτου και του ιστορικού πλαισίου της Κρητικής Λογοτεχνίας.
- **Δεξιότητες:** Να αναπτύξουν ερμηνευτική ικανότητα συγκρίνοντας το κείμενο με εικαστικά έργα (π.χ. Θεόφιλος) και μελοποιήσεις.
- **Στάσεις:** Να προβληματιστούν για τις ανθρώπινες αξίες και τη σημασία της ελπίδας απέναντι στις αντιξοότητες.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Βιτσέντζος Κορνάρος, «Ερωτόκριτος» (αποσπάσματα από το Δ΄ ή Ε΄ Μέρος).
- Η δομή και η γλώσσα του έργου (ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία).
- Η μουσική παράδοση και ο «Ερωτόκριτος».
- Εικαστικές αναπαραστάσεις του μύθου.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

4.1. Κεντρικό ερευνητικό ερώτημα: «Πώς η επιμονή και η αρετή των ηρώων του Κορνάρου συνομιλούν με τις αξίες των νέων της κάθε εποχής;». **4.2. Εκπαιδευτικές στρατηγικές:** Ανεστραμμένη τάξη, Συνεργατική μάθηση, Ερμηνευτικός κύκλος, Δημιουργική γραφή, Χρήση ΤΠΕ.

4.3. Διδακτικές ενέργειες και δραστηριότητες:

Στάδιο 1: Αφόρμηση – Πριν από την ανάγνωση (10 λεπτά)

- **Καταιγισμός ιδεών:** Χρήση **Mentimeter** για τη συλλογή λέξεων γύρω από τις έννοιες «Αγάπη», «Ξενιτιά», «Ανδρεία».
- **Ανεστραμμένη τάξη:** Οι μαθητές/-τριες έχουν ήδη παρακολουθήσει στο σπίτι ένα σύντομο βίντεο για τη ζωή του Κορνάρου.

Στάδιο 2: Ερμηνεία – Κατά την ανάγνωση (30 λεπτά)

- **Εκφραστική ανάγνωση/Ακρόαση:** Ακρόαση μελοποιημένου αποσπάσματος (π.χ. Ν. Ξυλούρης) για την αίσθηση του ρυθμού.
- **Ερμηνευτικός κύκλος:** Χωρισμός σε ομάδες (Γλωσσολόγοι, Εικονογράφοι, Ιστορικοί):
 - ο **Ομάδα 1:** Εντοπισμός χαρακτηριστικών λέξεων της κρητικής διαλέκτου και αντιστοίχισή τους με τη νεοελληνική.
 - ο **Ομάδα 2:** Συσχέτιση των στίχων με πίνακες του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ που απεικονίζουν τον Ερωτόκριτο και την Αρετούσα.
 - ο **Ομάδα 3:** Δημιουργία χρονογραμμής των γεγονότων του αποσπάσματος.

Στάδιο 3: Δημιουργική Απόκριση – Μετά την ανάγνωση (35 λεπτά)

- **Δημιουργική γραφή:** Επιλογή μίας δραστηριότητας:
 1. Σύνταξη μιας **ημερολογιακής σελίδας** της Αρετούσας κατά τη φυλάκισή της.
 2. Συγγραφή ενός **φανταστικού διαλόγου** (150 λέξεις) ανάμεσα στον Ερωτόκριτο και έναν σύγχρονο νέο για το θέμα της φιλίας.

3. Δημιουργία ενός **ψηφιακού κολάζ (Canva)** με σύμβολα από το έργο.
- **Θεατρικό παιχνίδι:** «Διάδρομος συνείδησης» για τον Ερωτόκριτο πριν από τη μονομαχία.

Στάδιο 4: Αναστοχασμός (15 λεπτά)

- **Δελτίο εξόδου:** Τεχνική 3-2-1 (3 πράγματα που έμαθαν, 2 που τους εντυπωσίασαν, 1 ερώτηση που παραμένει).

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση είναι **διαμορφωτική**. Εστιάζει:

- Στον βαθμό ενεργού συμμετοχής στον διάλογο.
- Στην ικανότητα σύνδεσης του κειμένου με άλλες τέχνες.
- Στην ποιότητα και αυθεντικότητα των δημιουργικών εργασιών.

6. ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

- **Padlet:** Για τον διαμοιρασμό των εργασιών των ομάδων.
- **Mentimeter:** Για την αρχική και τελική αποτύπωση ιδεών.
- **Canva:** Για τη δημιουργία ψηφιακών αφισών ή κολάζ.
- **Ψηφίδες για την Ελληνική Γλώσσα:** Για έρευνα σχετικά με τον Κορνάρο και τη γλώσσα του.

Ερωτόκριτος: Η Αγάπη ως Πράξη Αξιοπρέπειας και Υπέρβασης

Με βάση τη φιλοσοφία των **Νέων Προγραμμάτων Σπουδών** για τη Γ΄ Γυμνασίου και την οργάνωση της ύλης σε **θεματικές συστάδες**, προτείνεται η ακόλουθη συστάδα κειμένων με επίκεντρο το έμμετρο μυθιστόρημα «**Ερωτόκριτος**» του Βιτσέντζου Κορνάρου.

Η συστάδα αυτή στοχεύει στην ανάδειξη της εξέλιξης των θεμάτων της αγάπης, της ανδρείας και της σύγκρουσης με τις κοινωνικές συμβάσεις μέσα στον χρόνο.

Τίτλος Συστάδας: «Η αγάπη ως πράξη αξιοπρέπειας και υπέρβασης»

1. Κείμενο Αναφοράς (Κύριο Κείμενο)

- **Βιτσέντζος Κορνάρος, «Ερωτόκριτος» (Αποσπάσματα από το Δ΄ ή Ε΄ Μέρος).**
 - *Λόγος επιλογής:* Αποτελεί το κορυφαίο έργο της Κρητικής Αναγέννησης, όπου η εμμονή στην αρετή και η πίστη στον έρωτα συγκρούονται με την εξουσία και την κοινωνική τάξη.

2. Παράλληλα Κείμενα (Συστάδα)

Τα παρακάτω κείμενα επιλέγονται με χρονολογική σειρά για να αναδειχθεί η διακειμενική τους σχέση:

- **Δημοτικό τραγούδι - Παραλογή: «Της νύφης που κακοπάθησε».**
 - *Σύνδεση:* Παρουσιάζει τη μοίρα της γυναίκας και τις κοινωνικές πιέσεις της παραδοσιακής κοινωνίας γύρω από τον γάμο και τα «προικιά», προσφέροντας ένα ρεαλιστικό αντίβαρο στον ιδανικό έρωτα του Κορνάρου.
- **Γεώργιος Χορτάτσης, «Κατσούρμπος» (Απόσπασμα).**
 - *Σύνδεση:* Εκπροσωπεί την κρητική κωμωδία της ίδιας περιόδου. Ο διάλογος του Νικολέττου και της Κασσάντρας επιτρέπει τη σύγκριση της γλώσσας (κρητική διάλεκτος) και της προσέγγισης του ερωτευμένου ζευγαριού σε ένα διαφορετικό λογοτεχνικό είδος.
- **Κ.Π. Καβάφης, «Όσο μπορείς».**
 - *Σύνδεση:* Η προτροπή του ποιητή για τη διαφύλαξη της ατομικής αξιοπρέπειας απέναντι στην «κοινή συναναστροφή» συνομιλεί με τη στάση του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας που παραμένουν πιστοί στις αξίες τους παρά τις αντιξοότητες.
- **Κοσμάς Πολίτης, «Eroica» (Απόσπασμα: Η γνωριμία με τη Μόνικα).**
 - *Σύνδεση:* Μια νεότερη (Γενιά του '30) λυρική και ονειρική αναπαράσταση του εφηβικού έρωτα, που αναδεικνύει τη μουσικότητα των συναισθημάτων, όπως ακριβώς και ο «Ερωτόκριτος».

3. Προτεινόμενες Δραστηριότητες (Σύμφωνα με τα ΝΠΣ)

- **Ερμηνευτικός Κύκλος:** Χωρισμός της τάξης σε ομάδες (Γλωσσολόγοι, Εικονογράφοι, Φιλόσοφοι) για τη μελέτη της κρητικής διαλέκτου στον Κορνάρο και τον Χορτάτση.
- **Πολυτροπικότητα:** Συσχέτιση των στίχων με εικαστικά έργα, όπως οι πίνακες του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ που απεικονίζουν τον Ερωτόκριτο και την Αρετούσα.
- **Δημιουργική Γραφή:**
 - Σύνταξη μιας **ημερολογιακής σελίδας** της Αρετούσας κατά τη διάρκεια της φυλάκισής της.
 - Συγγραφή ενός **φανταστικού διαλόγου** ανάμεσα στον Ερωτόκριτο και έναν ήρωα της *Eroica* για το τι σημαίνει «ανδρεία» στον έρωτα.
- **Ψηφιακές Τεχνολογίες:** Δημιουργία μιας **ψηφιακής χρονογραμμής** (π.χ. με το εργαλείο Timeline) που να τοποθετεί τα κείμενα της συστάδας στο ιστορικό τους πλαίσιο.

Η παραπάνω συστάδα μετατρέπει τη σχολική τάξη σε «κοινότητα αναγνωστών», όπου οι μαθητές/-τριες διερευνούν διαχρονικές ανθρώπινες αξίες μέσα από τον διάλογο των κειμένων.